

รายงาน

ISSN 0125-7447

# การเฝ้าระวังโรคประจำสัปดาห์

## WEEKLY EPIDEMIOLOGICAL SURVEILLANCE REPORT

กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข  
DIVISION OF EPIDEMIOLOGY MINISTRY OF PUBLIC HEALTH

ปีที่ ๒๙

๑๑ กันยายน ๒๕๔๑

ฉบับที่ ๓๗

NUMBER 37

VOLUME 29

SEPTEMBER 11, 1998

### สารบัญ CONTENTS

การศึกษาการใช้ยาสอดช่องคลอด Policresulen ในหญิงบริการทางเพศ  
ทั้ง 4 ภาคของประเทศไทย

557

## การศึกษาการใช้ยาสอดช่องคลอด Policresulen ในหญิงบริการทางเพศ ทั้ง 4 ภาคของประเทศไทย ( Use of Policresulen Vaginal Suppository by Female Sex Workers in 4 Regions of Thailand )

### บทคัดย่อ

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการนิยมนำของเยื่อช่องคลอดอาจเพิ่มความเสี่ยงของการแพร่เชื้อเอชไอวี ทั้งจากเพศชายสู่หญิง หรือ จากเพศหญิงสู่ชาย Policresulen (Albothyl™, Byk Gulden, Konstanz, ประเทศเยอรมัน) เป็นยาสอดช่องคลอดที่ประกอบด้วย Metacresolsulfonic acid และ Formaldehyde ในปริมาณเล็กน้อย ใช้รักษาอาการอักเสบของช่องคลอดที่พบว่า ทำให้เกิดการหลุดลอกของเยื่อช่องคลอดและปากมดลูก หญิงบริการทางเพศในประเทศไทยมีความเสี่ยงสูงทั้งต่อการติดเชื้อและการแพร่เชื้อ เอชไอวี และอาจใช้ยาสอดช่องคลอดดังกล่าวอย่างแพร่หลาย การศึกษานี้มีจุดประสงค์เพื่อ ศึกษาความแพร่หลายและเหตุผลของการใช้ยาสอดช่องคลอดนี้ และหาความสัมพันธ์กับการติดเชื้อ เอชไอวี ในหญิงบริการทางเพศ ทั้ง 4 ภาคของประเทศไทย การศึกษาทำโดยการสำรวจตามแบบสอบถามในหญิงบริการทางเพศจำนวนแห่งละ 100 คนใน 4 จังหวัดที่เป็นที่ตั้งของศูนย์ระบาดวิทยาภาคทั้ง 4 แห่ง คือ ลำปาง นครราชสีมา ราชบุรี และ สงขลา ผลการศึกษาพบว่า มีการใช้ยาสอดช่องคลอด Policresulen ก่อนข้างแพร่หลาย (ร้อยละ 49) เหตุผลของการใช้ผิดไปจากวัตถุประสงค์ของข้อบ่งชี้การใช้ที่กำหนดไว้ เช่น การใช้เพื่อทำความสะอาดหรือสุขอนามัยถึงร้อยละ 86 ของผู้ตอบ และใช้เพื่อเพิ่มความรู้สึกทางเพศของกลุ่มร้อยละ 41 และเพื่อเพิ่มความรู้สึกทางเพศของตนเอง ร้อยละ 37 การใช้เพื่อรักษาอาการคัน ร้อยละ 70 อย่างไรก็ตาม การศึกษานี้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ยากับการติดเชื้อ เอชไอวี ซึ่งอาจเกิดจาก

ความจำกัดของวิธีการศึกษาแบบย้อนหลัง และการที่ไม่สามารถประเมินความเสี่ยงของการแพร่เชื้อ เอชไอวี จากหญิงสู่ชาย ปัจจุบันยาสอคช่องคลอดคาร์บีนี ถูกกำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาของกระทรวงสาธารณสุข ให้เป็นยาที่ส่งจ่ายโดยแพทย์เท่านั้น ข้อเสนอแนะ คือ การส่งใช้ยาสอคช่องคลอดชนิดนี้ควรใช้ตามข้อบ่งชี้เท่านั้น และหญิงผู้ใช้ควรควรรวณการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างและหลังการใช้ตามข้อแนะนำในเอกสารกำกับยา

## ความเป็นมา

การแพร่ระบาดของ เอชไอวี ประกอบด้วยปัจจัยหลายประการ แต่ปัจจัยที่สำคัญอันหนึ่งของการติดเชื้อในเพศหญิง อาจเกิดได้จากอาการอักเสบหรือการฉีกขาดของเยื่อของอวัยวะเพศ โดยสิ่งที่จะทำให้เกิดการอักเสบหรือฉีกขาดดังกล่าวได้แก่ กามโรค<sup>(1,2)</sup> ยาฆ่าเชื้ออสุจิ<sup>(3)</sup> และสารที่ใช้สอคช่องคลอดชนิดต่างๆ<sup>(4,5)</sup>

ยาสอคช่องคลอด Policresulen (Albothyl™, Byk Gulden, Konstanz, ประเทศเยอรมัน) เป็นสารประกอบที่รวม Metacresolsulfonic acid และ Formaldehyde ในปริมาณเล็กน้อย โดยมีข้อชี้แจงจำเพาะในการใช้เพื่อรักษาอาการอักเสบในช่องคลอด การใช้ยาดังกล่าวพบว่า ทำให้เกิดการหลุดลอกของเยื่อช่องคลอดในหญิง<sup>(6)</sup> ซึ่งน่าจะเป็นปัจจัยที่ทำให้เพิ่มความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ เอชไอวี ทั้งจากชายที่ติดเชื้อไปสู่หญิงผู้ใช้ยา หรือจากหญิงติดเชื้อ เอชไอวี ที่ใช้ยา ไปสู่ชาย

หญิงบริการทางเพศมีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ เอชไอวี สูงและสามารถแพร่เชื้อสู่ชายที่มีเพศสัมพันธ์ด้วย ดังนั้นปัจจัยที่ทำให้ความเสี่ยงต่อการติดเชื้อหรือเพิ่มความสามารถในการแพร่กระจายเชื้อ จึงนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระดับวิทยาของ เอชไอวี

จากการศึกษาวิจัยในภาคเหนือของประเทศพบว่า มีการใช้ ยาสอคช่องคลอด Policresulen ก่อนข้างแพร่หลายในหญิงบริการทางเพศ (Kilmarx ชมรมส่งเสริมสุขภาพเชิงราย) แต่ยังขาดข้อมูลที่ว่า การใช้ยาดังกล่าวเป็นเพียงความนิยมเฉพาะพื้นที่เท่านั้น หรือว่าการใช้อย่างแพร่หลายทั่วไปในภูมิภาคอื่นของประเทศด้วย จากการศึกษาในจังหวัดเชียงราย ไม่พบความสัมพันธ์ทางระดับวิทยาของการใช้ยาสอคช่องคลอดกับการติดเชื้อ เอชไอวี เนื่องจากความจำกัดของขนาดตัวอย่าง

การศึกษานี้เป็นการสัมภาษณ์หญิงบริการทางเพศใน 4 จังหวัด ของทุกภาคในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาอัตราการใช้ยาสอคช่องคลอด Policresulen ในหญิงบริการทางเพศในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย และเพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์กับการติดเชื้อ เอชไอวี ในขนาดตัวอย่างที่ใหญ่ขึ้น

## วิธีการศึกษา

1. ใช้วิธีการศึกษาระดับวิทยาเชิงพรรณนา เป็นการสำรวจภาคตัดขวาง โดยการสำรวจกระทำในจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของศูนย์ระดับวิทยาภาค ได้แก่



- ภาคเหนือ ที่จังหวัดลำปาง
- ภาคกลาง ที่จังหวัดราชบุรี
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่จังหวัดนครราชสีมา
- ภาคใต้ ที่จังหวัดสงขลา

2. การเก็บข้อมูลกระทำที่คลินิกamar โดยถามตามแบบสอบถามที่กำหนด โดยข้อมูลที่สอบถาม **ไม่มี** การบันทึกชื่อของผู้ตอบ ข้อมูลที่สอบถามประกอบด้วย อายุ ผลการตรวจเลือดต่อการติดเชื้อ เอชไอวี การประกอบอาชีพการให้บริการทางเพศ และระยะเวลาของการประกอบอาชีพ รู้จักยาสอดช่องคลอด Albothyl หรือ ไม่โดยให้ดูตัวอย่างเม็ดยา หากรู้จักสอบถามการใช้ครั้งสุดท้าย จำนวนการใช้ในรอบปีที่ผ่านมา และเหตุผลของการสอดยา จำนวนลูกค้าโดยเฉลี่ยต่อวัน และอัตราการใช้ถุงยางอนามัย หากผู้ตอบมีคำถามเกี่ยวกับ ยาสอดช่องคลอด ผู้สอบถามจะตอบว่า "เรากำลังประเมินความปลอดภัยของยาอยู่ แต่หากคุณใช้ควรปฏิบัติตามข้อแนะนำของฉลากยาอย่างเคร่งครัด"

อนึ่งผลการตรวจเลือดต่อการติดเชื้อ เอชไอวี อาจใช้การสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามเองหรือจากบัตรประจำตัวผู้ป่วยที่มีบันทึกไว้ที่คลินิกamar

### 3. ขนาดตัวอย่าง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างประมาณ 100 คน ต่อ จังหวัดที่ทำการสำรวจ รวมทั้งสิ้น 400 คน โดยเริ่มดำเนินการในช่วงเวลาระหว่างเดือนมีนาคม ถึง เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2540 ตามความพร้อมของศูนย์ระบาดวิทยาแต่ละแห่งส่วนใหญ่ใช้เวลาดำเนินการสำรวจเสร็จสิ้นใน 1 เดือน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยโปรแกรม EpiInfo v. 6.04b (Centers for Disease Control and Prevention) และโปรแกรม SAS v. 6.12 (SAS Institute, Inc.)

### ผลการศึกษา

จากหญิงบริการทางเพศผู้ตอบแบบสอบถาม 400 คน ร้อยละ 49 ตอบว่า เคยใช้ยาสอดช่องคลอด Albothyl การรายงานการใช้สูงสุดพบในภาคเหนือ (65%) และต่ำสุดในภาคกลาง (15%) ในพวกที่ตอบว่าเคยใช้ประมาณ 1 ใน 3 (35%) ใช้น้อยกว่า 5 เม็ดในปีที่ผ่านมา อีก 1 ใน 3 (35%) ใช้ประมาณ 5 - 14 เม็ด ส่วนที่เหลือ (29%) ใช้ตั้งแต่ 15 - 100 เม็ด (ตารางที่ 1) โดยมีชื่อเรียกต่างๆ ได้แก่ ยาสอดจรวด, ยาสอดมดลูก, อพอลโล, ยาสอดลูกกระเบิด ตามรูปลักษณะของเม็ดยา หรือลักษณะการใช้

เหตุผลของการใช้ยาสอดช่องคลอดประกอบด้วย การใช้เพราะรู้สึกสะอาดหรือเพื่อสุขอนามัย (86% ของผู้ตอบ) ใช้เพื่อการรักษาอาการ (70%) ในขณะที่ 41% ให้เหตุผลว่า เพิ่มความรู้สึกทางเพศของคู่นอน และ 37% เพื่อเพิ่มความรู้สึกทางเพศของตนเอง (ตารางที่ 2)

การใช้ยาสอดช่องคลอดพบได้บ่อยตามอายุที่เพิ่มขึ้น และมีการใช้ต่ำกว่าในหญิงที่รายงานการใช้ถุงยางอนามัยไม่สม่ำเสมอ แต่อย่างไรก็ตามก็พบว่า มีการใช้กันค่อนข้างแพร่หลายไปในทุกกลุ่ม อนึ่งอัตราการใช้ถุงยางสม่ำเสมอพบว่าสูงในทุกจุดที่ทำการสำรวจ (เฉลี่ย 90%) (ตารางที่ 3)

การติดเชื้อ เอชไอวี (รายงานโดยผู้ตอบแบบสอบถามเองร้อยละ 41) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับภาคเหนือหรือภาคกลาง มีประวัติการทำงานที่นานกว่า และมีจำนวนลูกค้าต่อวันสูงกว่า แต่หญิงที่ตอบว่าใช้ยาสอดช่องคลอด Albothyl มีอัตราเสี่ยงที่ต่ำกว่า ( $RR = 0.7$ ) ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (95% C.I. 0.4 - 1.1) นอกจากนี้ ยังไม่พบความสัมพันธ์กับจำนวนเม็ดยาที่ใช้ (ตารางที่ 4) ไม่พบปัจจัยเสี่ยงต่อการติดเชื้อ เอชไอวี ที่มีนัยสำคัญทางสถิติโดยการทดสอบแบบ Multivariate analysis

รายงานโดย:

นพ.ครรชิต ลิ้มปกาญจนารัตน์ ( Dr.Khanchit Limpakamjanarat)

Dr. Peter H. Kilmarx, Dr. Timothy D. Mastro ศูนย์ความร่วมมือการวิจัยโรคเอดส์

วันชัย อาจเขียน, อุดม พรหมกร ศูนย์ระบาดวิทยาภาคเหนือ จ.ลำปาง

ศิริชัย วงศ์วัฒนไพบูลย์, สุทธนันท์ สุทธชนะ ศูนย์ระบาดวิทยาภาคกลาง จ.ราชบุรี

ประหยัด แดงสุภา, สมนึก เสนาะเสียง ศูนย์ระบาดวิทยาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จ.นครราชสีมา

วิจารณ์ ลีลาพงศ์, พัทธินี นครา, นลินี ช่วยดำรง ศูนย์ระบาดวิทยาภาคใต้ จ.สงขลา

อรพรรณ แสงวรรณลอย, นพ.สมศักดิ์ วัฒนศรี กองระบาดวิทยา

#### บทบรรณาธิการ

ประมาณเกือบครึ่งหนึ่งของหญิงบริการทางเพศในการสำรวจครั้งนี้รายงานว่า เคยใช้ยาสอดช่องคลอด Policresulen โดยหญิงในทุกภาคเคยใช้ยานี้ตั้งแต่ ร้อยละ 15 ในภาคกลาง ไปจนถึงร้อยละ 65 ในภาคเหนือ รายงานการใช้พบบ่อยในทุกอายุแม้ว่าจะควบคุมปัจจัยของระยะเวลาในการประกอบอาชีพให้บริการทางเพศ หรือปัจจัยเสี่ยงทางพฤติกรรมอื่นๆ หญิงส่วนใหญ่ให้เหตุผลของการใช้ยาซึ่งไม่ปรากฏในเอกสารกำกับยา เช่น การใช้ทำความสะอาดช่องคลอด หรือ การใช้เพื่อเพิ่มความรู้สึกทางเพศ ทั้งนี้เนื่องจาก ยาทำให้เกิดการหลุดลอกของเยื่อช่องคลอดทำให้แห้งกว่าปกติ จึงเพิ่มความฝืดในช่องคลอด

แม้ว่าจะมีรายงานการใช้ยาสอดช่องคลอดตัวนี้ค่อนข้างแพร่หลายในหญิงบริการทางเพศทั่วประเทศและใช้โดยผิดวัตถุประสงค์ แต่การศึกษานี้ ก็ไม่พบความสัมพันธ์กับการติดเชื้อ เอชไอวี อัตราความชุกของการติดเชื้อ เอชไอวี ในหญิงที่รายงานว่ายานี้ใช้ในอดีตอาจจะต่ำกว่าแต่ก็ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

มีข้อจำกัดบางประการในการศึกษาแบบภาคตัดขวาง ได้แก่ การศึกษาพยายามหาอัตราการใช้ยาสอด

(อ่านต่อหน้า 568)



การศึกษาการใช้ยาสลดช่องคลอด Policresulen ในหญิงบริการทางเพศ ทั้ง 4 ภาคของประเทศไทย  
(ต่อจากหน้า 561)

ช่องคลอด ทั้งในอดีต และ การใช้ในปัจจุบัน และ การพยายามหาการติดเชื้อ เอชไอวี แต่มีความจำกัดที่ไม่ทราบระยะเวลาของการติดเชื้อที่แน่นอนก่อนการสัมภาษณ์ ทำให้การวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ยาสลดช่องคลอดชนิดนี้กับการติดเชื้อ เอชไอวี เป็นไปได้ยาก นอกจากนี้ การศึกษาแบบสอบถามย้อนหลังนี้ไม่สามารถบอกได้ว่าหญิงที่ติดเชื้อ เอชไอวี และใช้ยาสลดช่องคลอดจะเพิ่มความเสี่ยงต่อชายคู่นอน ดังนั้น อาจจะเป็นคำถามที่หาคำตอบได้ยาก เนื่องจากการออกแบบการศึกษาจะหมิ่นเหม่ต่อจริยธรรมของการศึกษาวิจัย ในท้ายที่สุดการสอบถามถึงภาวะการติดเชื้อ เอชไอวี ในหญิงหลายคนอาจจะได้ผลที่ต่ำกว่าความเป็นจริงเนื่องจาก กลัวการถูกรังเกียจจากสังคม

แม้ว่าการศึกษาไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ยาสลดช่องคลอดและการติดเชื้อ เอชไอวี เนื่องจากมาจากความจำกัดของวิธีการศึกษา แต่ผู้วิจัยก็ไม่สามารถสรุปได้ว่า ยาสลดช่องคลอดชนิดนี้ไม่เพิ่มความเสี่ยงต่อการแพร่หรือรับเชื้อ เอชไอวี การเพิ่มความเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อ เอชไอวี มีความเป็นไปได้เนื่องจาก Policresulen ทำให้เกิดการหลุดลอกของเยื่อช่องคลอดและพบการเพิ่มขึ้นของปริมาณไวรัสที่ขับออกมาในช่องคลอดหลังการใช้ยา จากการศึกษาแบบทดลองทางคลินิก<sup>(6)</sup> หากยาสลดช่องคลอดชนิดนี้สามารถเพิ่มความเสี่ยงต่อการแพร่เชื้อ เอชไอวีได้ ก็จะเป็นปัญหาเนื่องจาก ยานี้ได้รับการลงทะเบียนให้จำหน่ายได้ใน 43 ประเทศ แต่ยังไม่ได้รับการลงทะเบียนโดย สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ประเทศสหรัฐอเมริกา (US FDA) และมีขีดจำกัดกว่า 15 ล้านเม็ดต่อปี [Byk Gulden, Konstanz, ประเทศเยอรมัน] ส่วนยอดจำหน่ายยาในประเทศไทยมีจำนวนที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ จาก 718,410 เม็ดใน พ.ศ.2533 เป็น 1,014,480 เม็ด ใน พ.ศ. 2537 [สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข 2540] และจากผลของการศึกษานี้พบว่า มีการใช้ยาสลดช่องคลอดอย่างแพร่หลายในหญิงบริการทางเพศทั่วประเทศ

จากข้อมูลและความเป็นไปได้ต่อความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น ยาสลดช่องคลอดชนิดนี้ได้ถูกจัดกลุ่มใหม่โดยคณะกรรมการยา กระทรวงสาธารณสุข จัดให้เป็นยาที่จำหน่ายโดยใบสั่งแพทย์เท่านั้น จากเดิมที่สามารถหาซื้อได้จากร้านขายยาโดยทั่วไป [สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข 2540] ข้อเสนอแนะ คือ การสั่งใช้ยาสลดช่องคลอดชนิดนี้ ควรสั่งตามข้อชี้แจงและหญิงผู้ใช้ควรควรงเว้นการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างและหลังการใช้ตามข้อแนะนำในเอกสารกำกับยา

ข้อคิดเห็นจากการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า ยาใดก็ตามที่ได้รับการลงทะเบียนให้ใช้ได้ในประเทศไทยมาเป็นเวลานานแล้ว หากมีการศึกษาวิจัย ที่ชี้บ่งว่าการอนุญาตให้ใช้ยานั้นต่อไปอาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคควร

แจ้งต่อสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข เพื่อการทบทวนยาตัวรับนั้นๆ ต่อไป

#### เอกสารอ้างอิง

1. Laga M, Manoka A, Kivuvu M, et al. Non - ulcerative sexually transmitted diseases as risk factors for HIV- 1 transmission in women: results from a cohort study. AIDS 1993, 7: 95-102.
2. Ghys PD, Fransen K, Diallo MO, et al. The associations between cervicovaginal HIV shedding, sexually transmitted diseases and immunosuppression in female sex workers in Abidjan, Cote d' Ivoire. AIDS 1997, 11: F85 - F93.
3. Roddy RE, Cordero M, Cordero C, Fortney JA: A dosing study of nonoxynol-9 and genital irritation. International J of STD & AIDS 1993, 4: 165-170.
4. Gresenguet G, Kreiss JK, Chapko MK, Hillier SL, Weiss NS. HIV infection and vaginal douching in Central Africa. AIDS 1997, 11: 101-106.
5. Dallabetta GA, Miotti PG, Chipangwi JD, Liomba G, Canner JK, Saah AJ. Traditional vaginal agents: use and association with HIV infection in Malawian women. AIDS 1995, 9:293-297.
6. Kilmarx PH, Limpakarnjanarat K, Supawitkul S, et al. Mucosal disruption due to use of a widely - distributed commercial vaginal product: potential to facilitate HIV transmission. AIDS 1998, 12: 767 - 773.

ตารางที่ 1 การใช้ ยาสอดช่องคลอด Albothyl เป็นรายภาค (ภาคละ 100 คน)

|                                                | เหนือ               | ตะวันออก<br>เฉียงเหนือ | กลาง              | ใต้              | รวม<br>(N=400)     |
|------------------------------------------------|---------------------|------------------------|-------------------|------------------|--------------------|
| การใช้ Albothyl - เคย                          | 65                  | 56                     | 15                | 58               | 194 (48.6%)        |
| - ไม่เคย                                       | 34                  | 44                     | 85                | 42               | 205 (51.4%)        |
| จำนวนใช้ในปีที่ผ่านมา<br>mean, median, (range) | 17.9, 12<br>(1-100) | 11.7, 7<br>(1-50)      | 16.9, 3<br>(1-90) | 9.5, 5<br>(0-50) | 13.4, 8<br>(0-100) |
| 0                                              | 0                   | 0                      | 0                 | 2                | 2 (1.2%)           |
| 1-4                                            | 12                  | 17                     | 6                 | 22               | 57 (34.8%)         |
| 5-14                                           | 22                  | 15                     | 1                 | 19               | 57 (34.8%)         |
| 15-100                                         | 22                  | 11                     | 3                 | 12               | 48 (29.3%)         |

ตารางที่ 2 เหตุผลของการใช้ยาสดช่องคลอด (ผู้ตอบ ตอบได้มากกว่า 1 เหตุผล)

| เหตุผลของการใช้ยาสด            | เหนือ | ตะวันออก<br>เฉียงเหนือ | กลาง | ใต้ | รวม       |
|--------------------------------|-------|------------------------|------|-----|-----------|
| จำนวนเหตุผลที่ตอบมาทั้งหมด     | 60    | 44                     | 11   | 57  | 172       |
| รู้สึกสะอาด                    | 42    | 44                     | 10   | 52  | 148 (86%) |
| ป้องกันกามโรค                  | 20    | 35                     | 9    | 5   | 69 (40%)  |
| รักษาอาการกามโรค               | 53    | 38                     | 9    | 21  | 121 (70%) |
| เพิ่มความรู้สึทางเพศของคู่่นอน | 26    | 40                     | 4    | 1   | 71 (41%)  |
| เพิ่มความรู้สึทางเพศของตนเอง   | 6     | 43                     | 3    | 11  | 63 (37%)  |
| คนอื่นบอกให้ใช้                | 34    | 43                     | 9    | 6   | 92 (53%)  |
| ใช้เป็นประจำ ไม่มีเหตุผลพิเศษ  | 2     | 39                     | 2    | 0   | 43 (25%)  |

ตารางที่ 3 ปัจจัยเสี่ยงของการใช้ยาสดช่องคลอด Albothyl

| ปัจจัยเสี่ยง                | เคยใช้, N (%) | ไม่เคยใช้, N (%) | RR (95% C.I.) |
|-----------------------------|---------------|------------------|---------------|
| กลุ่มอายุ (ปี)              |               |                  |               |
| 17 - 22                     | 47 (41)       | 67 (59)          | Referent      |
| 23 - 27                     | 70 (45)       | 85 (55)          | 1.1 (0.8-1.4) |
| 28 - 52                     | 77 (59)       | 53 (41)          | 1.4 (1.1-1.9) |
| ปีที่เริ่มทำงานบริการทางเพศ |               |                  |               |
| 2512 - 2535                 | 68 (55)       | 56 (45)          | 1.4 (1.0-1.8) |
| 2536 - 2538                 | 72 (51)       | 69 (49)          | 1.3 (1.0-1.6) |
| 2539 - 2540                 | 54 (40)       | 80 (60)          | Referent      |
| จำนวนปีที่ให้บริการทางเพศ   |               |                  |               |
| 0 - 1                       | 63 (41)       | 92 (59)          | Referent      |
| 2 - 3                       | 71 (55)       | 57 (45)          | 1.4 (1.0-1.7) |
| 3 - 14                      | 60 (52)       | 56 (48)          | 1.3 (1.0-1.6) |
| จำนวนแขกโดยเฉลี่ยต่อวัน     |               |                  |               |
| 1                           | 74 (51)       | 70 (49)          | 1.1 (0.9-1.4) |
| 2                           | 47 (51)       | 46 (49)          | 1.1 (0.9-1.5) |
| 3 - 11                      | 69 (45)       | 84 (55)          | Referent      |
| การใช้ถุงยางอนามัย          |               |                  |               |
| สม่ำเสมอ                    | 181 (50)      | 179 (50)         | 1.5 (0.9-2.3) |
| ไม่เสมอ                     | 13 (34)       | 25 (66)          | Referent      |
| การฉีดเชื้อ เอชไอวี         |               |                  |               |
| ผลเลือดบวก                  | 25 (42)       | 35 (58)          | 0.8 (0.6-1.1) |
| ผลเลือดลบ                   | 158 (52)      | 147 (48)         | Referent      |



ตารางที่ 4 ปัจจัยเสี่ยงต่อการติดเชื้อ เอช ไอ วี (ตัดกลุ่มที่ให้ผล "Indeterminate" จากการวิเคราะห์

| ปัจจัย                                                                              | HIV-pos, N (%) | HIV-neg, N (%) | RR (95% C.I.)                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------|----------------|----------------|--------------------------------|
| สถานที่ที่ทำการสำรวจ                                                                |                |                | Referent: ภาคอื่นๆ<br>ที่เหลือ |
| ภาคเหนือ                                                                            | 29 (29)        | 70 (71)        | 2.5 (1.6-4.0)                  |
| ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ                                                               | 9 (9)          | 88 (91)        | 0.5 (0.2-1.0)                  |
| ภาคกลาง                                                                             | 22 (28)        | 56 (72)        | 2.1 (1.3-3.4)                  |
| ภาคใต้                                                                              | 0 (0)          | 92 (100)       | 0                              |
| กลุ่มอายุ                                                                           |                |                |                                |
| 17 - 22                                                                             | 18 (18)        | 83 (82)        | Referent                       |
| 23 - 27                                                                             | 23 (16)        | 125 (84)       | 0.9 (0.5-1.5)                  |
| 28 - 52                                                                             | 19 (16)        | 98 (84)        | 0.9 (0.5-1.6)                  |
| ปีที่เริ่มอาชีพบริการทางเพศ                                                         |                |                |                                |
| พ.ศ. 2512 - 2535                                                                    | 27 (23)        | 88 (77)        | 3.5 (1.7-7.4)                  |
| พ.ศ. 2536 - 2538                                                                    | 25 (19)        | 107 (81)       | 2.8 (1.3-6.0)                  |
| พ.ศ. 2539 - 40                                                                      | 8 (7)          | 111 (93)       | Referent                       |
| จำนวนปีที่ให้บริการทางเพศ                                                           |                |                |                                |
| 0 - 1                                                                               | 9 (6)          | 130 (94)       | Referent                       |
| 2 - 3                                                                               | 25 (20)        | 97 (80)        | 3.2 (1.5-6.5)                  |
| 3 - 14                                                                              | 26 (25)        | 79 (75)        | 3.8 (1.9-7.8)                  |
| จำนวนแขกโดยเฉลี่ยต่อวัน                                                             |                |                |                                |
| 1                                                                                   | 6 (4)          | 128 (96)       | Referent                       |
| 2                                                                                   | 17 (21)        | 65 (79)        | 4.6 (1.9-11.3)                 |
| 3 - 11                                                                              | 35 (25)        | 106 (75)       | 5.5 (2.4-12.7)                 |
| การใช้ถุงยางอนามัย                                                                  |                |                |                                |
| สวมเสมอ                                                                             | 53 (16)        | 280 (84)       | Referent                       |
| ไม่เสมอ                                                                             | 7 (22)         | 25 (78)        | 1.4 (0.7-2.8)                  |
| การใช้ Albothyl                                                                     |                |                |                                |
| เคย                                                                                 | 25 (14)        | 158 (86)       | 0.7 (0.4-1.1)                  |
| ไม่เคย                                                                              | 35 (19)        | 147 (81)       | Referent                       |
| จำนวนเม็ดยาที่ใช้ ต่อเดือน<br>ในขณะที่ทำอาชีพหญิง<br>บริการหลัง พ.ศ. 2532 เป็นต้นมา |                |                |                                |
| 0                                                                                   | 35 (19)        | 147 (81)       | Referent                       |
| 1                                                                                   | 3 (6)          | 44 (94)        | 0.3 (0.1-1.0)                  |
| 2                                                                                   | 9 (19)         | 38 (81)        | 1.0 (0.5-1.9)                  |
| 3 - 28                                                                              | 9 (18)         | 42 (82)        | 0.9 (0.5-1.8)                  |